

בוחרן 1 מבנים אלגבריים הנדסה תשעח

26.11.2017

מתרגל: אחיה בר־און.

- ענו על 3 מתוך 4 שאלות.
  - כתבו בדף הראשון של המחברת את הת.ז. שלכם בצורה ברורה.
  - הקפידו על סדר ניקיון.
  - משך הבוחרן: שעה וחצי.
  - ללא חומר עזר. גם לא מחשבון.
  - נמקו כל תשובה.
  - כל שאלה 34 נקודות.
  - השאלות לא מסודרות בהכרח לפי רמת קושי־ מומלץ להתחיל עם שאלות אותן אתם יודעים לפתור.
- המלצה: הסתכלו על כל השאלות והתחילו עם השאלות עליהן אתם יודעים לענות.
חלקו את זמנכם בתבונה!

1	
2	
3	
4	
total	

בהצלחה!

.1

$$(א) [18 נק'] נגדיר $a = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ 6 & 5 & 4 & 3 & 2 & 1 \end{pmatrix}, b = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ 2 & 1 & 6 & 5 & 4 & 3 \end{pmatrix} \in S_6$$$

i. כיתבו את a, b כמכפלה של מחזורים זרים.

ii. כמה תמורות $x \in S_6$ קיימות המקיימות את השיוון $ax = b$? מצאו אותן.

(ב) [16 נק'] תהא $\sigma \in S_n$ ויהא $\sigma = \tau_1 \cdots \tau_m$ הפירוק למחזורים זרים. הוכיחו כי $o(\sigma) = lcm\{o(\tau_i)\}_{i=1}^m$ (תזכורת: ה lcm (הכפולה המשותפת המינימאלית) של המספרים הטבעיים $a_1, \dots, a_n$ הוא מספר טבעי d המקיים: (1) $d|a_i$ לכל $1 \leq i \leq n$, ובנוסף: (2) לכל מספר טבעי d' המקיים $d'|a_i$ לכל $1 \leq i \leq n$, מתקיים כי $d|d'$. למשל, $lcm\{2, 8, 20, 10\} = 40$.)

.2

(א) [14 נק'] קבעו עבור כל אחת מהקבוצות והפעולות הבאות האם היא חבורה. במידה שמדובר בחבורה, מצאו את ההופכי של כל איבר.

i. המטריצות $G = \left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix} \mid 0 < a \in \mathbb{R}, b \in \mathbb{R} \right\}$, עם פעולת כפל מטריצות רגיל.

ii. הטבעיים $G = \mathbb{N}$, עם הפעולה $a * b = a^b$.

(ב) [6 נק'] כמה יוצרים יש ל $\mathbb{Z}_6 = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$ (עם פעולת חיבור מדולו 6)?

(ג) [14 נק'] הוכיחו/הפריכו כי H היא ת"ח של G במקרים הבאים:

i. $H = \{a + ai \mid a \in \mathbb{R}\} \subseteq \mathbb{C} = G$ (הפעולה היא חיבור מספרים מרוכבים).

ii. $H = \{A \in \mathbb{F}^{n \times n} \mid \det(A) \neq 0\} \subseteq \mathbb{F}^{n \times n} = G$ (הפעולה היא חיבור מטריצות).

.3 תזכורת: המרכז של חבורה G מוגדר כך: $Z(G) = \{x \in G \mid \forall g \in G : gx = xg\}$.

(א) [17 נק'] תהיינה G_1, G_2 חבורות. הוכיחו/הפריכו כי $Z(G_1) \times Z(G_2) = Z(G_1 \times G_2)$.

(ב) [17 נק'] חשבו מפורשות את $Z(\mathbb{R} \times S_5)$ [כאשר $\mathbb{R} \times S_5$ היא חבורת המכפלה עם הפעולה המוגדרת כך: לכל $(x, \sigma), (x', \sigma') \in \mathbb{R} \times S_5$, הפעולה ביניהם היא $(x, \sigma)(x', \sigma') = (x + x', \sigma \circ \sigma')$].

.4

(א) [17 נק'] תהא G חבורה בה מתקיים $(g_1 g_2)^2 = g_1^2 g_2^2$ $\forall g_1, g_2 \in G$. הוכיחו כי G חבורה קומוטטיבית.

(ב) [17 נק'] תהא G חבורה בה מתקיים $g^2 = e$ $\forall g \in G$. הוכיחו כי G חבורה קומוטטיבית.